

Масич В.В., Ткаченко О.В.

ІННОВАЦІЙНА ОСВІТА ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Результатом розвитку всіх суспільних систем в сучасному Українському суспільстві стало збільшення обсягу інтелектуальних ресурсів. У сформованих соціально-економічних умовах до особистості педагога, як носія і провідника суспільних знань і цінностей культури, пред'являються нові вимоги. Модернізація педагогічної освіти, використання інноваційних технологій направляє наше дослідження до проблеми формування інформаційно-комунікаційної культури в умовах інноваційності, як феномену, що дозволяє ефективно і раціонально організувати і виконувати професійно-педагогічну діяльність.

Вивченню інноваційних процесів у вищій школі присвячені роботи Л. Ващенко, О. Козлова, Н. Артикуци, М. Поташника, М. Бургіна, В. Журавльової, Г. Герасимової, І. Бега, Л. Даниленко, І. Дичківської, О. Пехоти, О. Попової, Л. Подимової та інші.

Інновації, як правило, виникають, в результаті спроб вирішити наявну традиційну проблему іншим, новим, нестандартним способом. Цей процес реалізується за допомогою тривалого накопичення і осмислення фактів педагогічної дійсності.

Залежно від специфіки та місця використання розрізняють найбільш використовувані в педагогічному просторі наступні види інновацій.

Технологічні інновації – використання різноманітних технічних засобів та обладнання: застосування інформаційного середовища і програмного забезпечення, комп'ютерних технологій тощо.

Внутрішньопредметні інновації, тобто інновації, реалізовані всередині предмета, що обумовлено специфікою його викладання. Прикладом може служити перехід на нові навчально-методичні комплекси та освоєння авторських методичних технологій.

Методичні інновації – інновації в області методики навчання і виховання, організації освітнього процесу. До них відноситься впровадження в педагогічну практику нетрадиційних педагогічних технологій, універсальних за своєю природою, так як їх застосування можливо в будь-якій предметній області. Наприклад, розробка творчих завдань для здобувачів освіти, проєктна діяльність тощо.

Організаційні інновації – освоєння нових форм, методів організації праці. Це рішення, прийняті педагогом, про впровадження нових форм і методів організації освітнього процесу, які сприяють ефективному функціонуванню всіх суб'єктів освітньої діяльності.

Ідеологічні інновації – ці інновації викликані оновленням свідомості, віяннями часу, є першоосновою всіх інших інновацій, так як без усвідомлень необхідності і важливості першочергових оновлень неможливо приступити безпосередньо до оновлення.

За характером вкладу в науку і практику інновації підрозділяються на теоретичні – нові підходи, гіпотези, напрямки, закономірності, класифікації, принципи, в навчанні і вихованні, методики викладання, отримані в результаті

науково-дослідницької діяльності і практичні – нові методики, алгоритми, програми, рекомендації в області дидактики, теорії виховання тощо.

Таким чином, інновації, на нашу думку, це цілеспрямовані, керовані процеси вдосконалення педагогічної дійсності, що вносять якісні зміни в суб'єктивний професійно-педагогічний досвід кожного вчителя і сприяють цілісному розвитку теоретичних основ всієї педагогічної системи.

Використання інновацій в сфері педагогічної діяльності, проявляється в зміні стилю мислення і трансформується в феномен інноваційної діяльності з метою отримання більш високого результату якості в освіті.

Інноваційна діяльність вчителя закладу загальної середньої освіти у сучасних умовах реалізується в контексті варіативності, комп'ютеризації та інформатизації суспільного і освітнього простору, а також в безпосередньому розвитку теорії навчання через розробку і застосування нових форм, засобів і методів навчання.

На нашу думку, особливості інноваційної діяльності вчителя ЗЗСО в умовах інноватизації доцільно відобразити наступними позиціями:

1. Засвоєння основ традиційної методичної роботи в ЗЗСО та розширення методичного кругозору за допомогою вивчення широкого спектра сучасних методичних систем і специфікою застосування інновацій в процесі навчання здобувачів освіти.

2. Практичне знайомство з існуючими альтернативними системами і інноваційними прийомами, засобами, методами навчання здобувачів освіти, а також можливе застосування елементів інноваційних систем навчання.

3. Безпосереднє освоєння і адаптація конкретної системи навчання в своїй практичній діяльності.

4. Розробка та створення власної інноваційної системи роботи з метою забезпечення ефективності та удосконалення системи навчання здобувачів освіти.

Педагогічні інновації в практиці сучасної освіти представляються як застосування і розробка нововведень. Для успішного практичного засвоєння педагогічних інновацій у вчителів повинні бути сформовані здібності транслювати нововведення і генерувати його, бути готовим до сприйняття і адаптації нової інформації, тобто бачити об'єктивну потребу виникнення або створення нововведення, а також оцінювати і пристосовувати його до певних освітніх умов.

У наукових працях визначені наступні проблеми педагогічної інноватики в контексті інформатизації ЗЗСО: поєднання інноваційних технологій з традиційними способами роботи; недостатність навчально-методичного забезпечення інформаційними засобами для роботи з новим концепціям; відмінності в ціннісних установках застосування інноваційних методів роботи; різноманітність педагогічних концепцій і застосування їх в одному закладі освіти. Одним із факторів підвищення професійної підготовки вчителя до формування загальнонавчальних умінь у здобувачів освіти ЗЗСО є необхідність використання інформаційних технологій.

Інформаційно-освітній простір є одним з культурних компонентів освітнього простору закладів вищої освіти. Впровадження інформаційних і комунікаційних технологій в освітній простір ЗВО створює додаткові можливості для особистісно-професійного розвитку здобувачів освіти.

Комп'ютерне освітнє середовище створює можливості активно і оперативно змінювати педагогічну діяльність. На сьогоднішній час більшість студентів

технічних спеціальностей воліють отримання необхідної інформації через Інтернет. Це допомагає їм заощадити не тільки вільний час, а й розширити кругозір. Деякі автори стверджують, що при належному навчанні роботи з Інтернетом у здобувачів освіти ЗЗСО з часом розвивається критичне мислення, вони починають більш грамотно інтерпретувати інформацією стирається мовний бар'єр.

Інноваційні цілі ЗЗСО вимагають від педагога добре розвинених дослідницьких, проєктувальних, комунікативних умінь – аналізувати, проєктувати, вести спостереження, ставити і вирішувати проблеми, що виникають в практиці виховання і навчання здобувачів освіти ЗЗСО.

Впровадження нових технологій навчання – це інноваційний процес, який підпорядковується всім правилам інноваційної діяльності.

Інформатизація освіти як характерна особливість сучасного освітнього простору, заснована на впровадженні нових інформаційних технологій і є одним з пріоритетних напрямків інноватики.

Інформатизація як процес модернізації навчання реалізується в загальній комп'ютеризації ЗЗСО, в збільшенні парку комп'ютерів, швидкому старіння інформації і зростаючий інтерес здобувачів освіти до віртуального отримання знань вимагає від учителя формування хороших навичок роботи з комп'ютером та цифровими технологіями. Комп'ютер, в даний час, як перспективний засіб навчання, відкриває нові можливості освоєння знань в сучасному інноваційному освітньому просторі ЗЗСО.

Сучасні інформаційні технології дозволяють розширити можливості наочного подання навчального матеріалу і оптимізувати його засвоєння. Дослідженню можливостей застосування ІКТ присвячені роботи О. Жук, С. Бурого, А. Мазаракі, Н. Благополучної, І. Гайового, О. Григоренка, Т. Литвиненка, В. Власенка та ін.

Широта процесу прийняття інновацій, починаючи від його повного неприйняття і закінчуючи необхідністю його абсолютного існування в педагогічній діяльності, характеризує різні типи суспільних відносин, що створює соціокультурні передумови інноваційних процесів в сучасному українському освіті. Даний факт свідчить про необхідність врахування основних закономірностей їх виникнення, розвитку і освоєння як явища культури.

Інноваційні перетворення цілісної соціальної системи тягнуть за собою безпосередні зміни в особистості вчителя з урахуванням переоцінки цінностей, підходів до впливу на особистість здобувача освіти тощо. Цей процес ґрунтується на становленні якісно нового рівня професіоналізму вчителя, а точніше інформаційно-комунікативної культури.